

ΣΑΝ ΝΑ ΗΤΑΝ ΣΗΜΕΡΑ

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

1355 Ανήμερα της εορτής της Αγίας Σχολαστικής ξεσπούν επεισόδια στην Οξφόρδη μεταξύ φοιτητών και ντόπιων. Αιτία, η ποιότητα της μπίρας σε μία παμπ και τα προσβλητικά σχόλια κάποιων φοιτητών για τους ντόπιους. Οι ταραχές θα λήξουν την επόμενη μέρα με 63 νεκρούς φοιτητές και 30 πολίτες.

1634 Ο Γαλιλαίος (Γκαλιλέο Γκαλιλέι) απαρνείται μπροστά στους ιεροεξεταστές τη θεωρία του ως αιρετική και λαθεμένη και δέχεται ότι η Γη είναι επίπεδη και ακίνητη. Λέγεται ότι την ίδια στιγμή σιγομουρμούρισε: «Και όμως κινείται!»

1938 Συλλαμβάνεται και εξορίζεται στην Πάρο από τη δικτατορία Μεταξά ο Ανδρέας Μικαλακόπουλος, παρ' όλο που είναι ασθενής.

1942 Απονέμεται ο πρώτος χρυσός δίσκος στην ιστορία της μουσικής, στον Γκλεν Μίλερ για την επιτυχία του *Chattanooga Choo Choo*.

1947 Τα Δωδεκάνησα περιέρχονται στην Ελλάδα με τη Συνθήκη των Παρισίων.

1949 Το θεατρικό έργο του Άρθουρ Μίλερ *Ο θάνατος του εμποράκου*, μία καυστική κριτική του Αμερικανικού Ονείρου, κάνει πρεμιέρα στη Νέα Υόρκη.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

1890 Φάνι Καπλάν, ρωσίδα σοσιαλίστρια, που αποπειράθηκε να δολοφονήσει τον Λένιν. (Θαν. 3/9/1918)

1898 Μπέρτολτ Μπρεχτ, γερμανός δραματουργός. (Όπερα της Πεντάρας, *Ο κύκλος με την κιμωλία*, *Μάνα Κουράγιο*, *Η ζωή του Γαλιλαίου*) (Θαν. 14/8/1956)

1920 Αλεξάντερ Κόμφορτ, αμερικανός γιατρός και συγγραφέας. Το βιβλίο του *Η χαρά του σεξ* έπαιξε σημαντικό ρόλο στη σεξουαλική απελευθέρωση της δεκαετίας του '60. (Θαν. 26/3/2000)

ΘΑΝΑΤΟΙ

1755 Σαρλ Ντε Μοντεσκιέ, γάλλος πολιτικός φιλόσοφος. Ανέπτυξε τη θεωρία του διαχωρισμού των εξουσιών (νομοθετική, εκτελεστική και δικαστική), η οποία επικράτησε και περιλαμβάνεται στα Συντάγματα σχεδόν όλων των δημοκρατικών χωρών του κόσμου. (Γεν. 18/1/1689)

1912 Τζόζεφ Λίστερ, άγγλος χειρουργός, που έθεσε τις βάσεις για την αντισηπτική χειρουργική. (Γεν. 5/4/1827)

1913 Κώστας Τσικλητήρας, Έλληνας αθλητής του στίβου, τέσσερις φορές Ολυμπιονίκης στα αγωνίσματα άνευ φοράς. (Γεν. 30/10/1888)

Τα Δωδεκάνησα στην Ελλάδα

Τα Δωδεκάνησα (για την ακρίβεια είναι 14) ήταν από αρχαιοτάτων χρόνων δεμένα με τις τύχες του Ελληνισμού. Εν τούτοις, μόλις το 1947 ενσωματώθηκαν στο ελληνικό κράτος. Εξαιτίας της γεωγραφικής τους θέσης δέχθηκαν καταστρεπτικές επιδρομές από τους Πέρσες, τους Σαρακηνούς, τους Βενετούς, τους Γενουάτες, τους Σταυροφόρους και τους Τούρκους (Σελτζούκους και Οθωμανούς). Από το 1309 περιήλθαν στην εξουσία των Ιωαννιτών Ιπποτών και έμειναν υπό την κυριαρχία τους έως το 1522, οπότε καταλήφθηκαν από τους Οθωμανούς Τούρκους. Με την έναρξη του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα του 1821, τα Δωδεκάνησα επαναστάτησαν, αλλά το 1830 επιστράφηκαν μαζί με τη Σάμο στην Οθωμανική Αυτοκρατορία, με αντάλλαγμα την Εύβοια, η οποία ενσωματώθηκε στο ελεύθερο ελληνικό κράτος.

Η κατάληψη των Δωδεκανήσων από τους Ιταλούς το 1912 αναπτέρωσε τις ελπίδες των κατοίκων τους ότι σύντομα τα νησιά θα ενταχθούν στον εθνικό κορμό. Πράγματι, με τη συνθήκη των Σεβρών (10 Αυγούστου 1920) τα Δωδεκάνησα παραχωρούνταν στην Ελλάδα, με εξαίρεση τη Ρόδο, που θα παρέμενε για ένα διάστημα υπό ιταλική διοίκηση. Όμως, η ατυχής έκβαση της μικρασιατικής εκστρατείας έδωσε την ευκαιρία στους Ιταλούς να υπαναχωρήσουν και με την άνοδο του Μουσολίνι προσπάθησαν να τα εξιταλίσουν. Μετά τη συνθηκολόγηση των Ιταλών (1943), κύριοι των Δωδεκανήσων έγιναν οι Γερμανοί και μετά την παράδοση της Χιτλερικής Γερμανίας (Μάιος 1945), η Μεγάλη Βρετανία.

Ήταν η χρυσή ευκαιρία για την ενσωμάτωση των Δωδεκανήσων στο ελληνικό κράτος, την οποία η ελληνική διπλωματία δεν έπρεπε να αφήσει να πάει χαμένη. Ήταν απαίτηση του ελληνικού λαού και είχε χυθεί άφθονο ελληνικό αίμα για την εκδίωξη των Γερμανών από τα Δωδεκάνησα. Το θέμα θα λυνόταν οριστικά από τη Διάσκεψη Ειρήνης των νικητριών δυνάμεων του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, που θα συνεχόταν στο Παρίσι.

Υποστολή της αγγλικής σημαίας στη Ρόδο και έπαυση της ελληνικής. Η Ελλάδα δια του πρωθυπουργού Κωνσταντίνου Τσαλδάρη διαμήνυσε ότι θα έθετε στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων ως εθνικές διεκδικήσεις την πρόσκτηση της Βορείου Ηπείρου και των Δωδεκανήσων, τη διευθέτηση των ελληνοβουλγαρικών συνόρων, ενώ σκόπευε να θέσει και το ζήτημα

Ο αντιναύαρχος Περικλής Ιωαννίδης υπογράφει το πρωτόκολλο παράδοσης των Δωδεκανήσων.

της Κύπρου στη Μεγάλη Βρετανία. Από τις τέσσερις αυτές εθνικές διεκδικήσεις, μόνο το θέμα των Δωδεκανήσων ευοδώθηκε, χωρίς δυσκολίες και περιπλοκές.

Είναι γνωστό ότι ο Στάλιν και ο Τσόρτσιλ, κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, προσπάθησαν να δελεάσουν την Τουρκία, προσφέροντάς της ορισμένα παράκτια νησιά του Αιγαίου, προκειμένου να την πείσουν να βγει στον πόλεμο στο πλευρό των Συμμάχων ή τουλάχιστον να παραμείνει αυστηρά ουδέτερη. Επιπροσθέτως, ο Στάλιν είχε συνδέσει το θέμα των Δωδεκανήσων με την Τριπολίτιδα (σημερινή Λιβύη), για την οποία η Σοβιετική Ένωση είχε διατυπώσει το αίτημα να της ανατεθεί η εντολή.

Όμως, σε μια απρόσμενη στροφή της πολιτικής της, η Σοβιετική Ένωση συγκατατέθηκε να αποδοθούν τα Δωδεκάνησα στην Ελλάδα, στη συνεδρίαση των Υπουργών Εξωτερικών που προετοίμαζε τη Διάσκεψη Ειρήνης των Παρισίων. Η δήλωση έγινε στις 27 Ιουνίου 1946 από τον Υπουργό Εξωτερικών Βιατσεσλάβ Σκριάμπιν, γνωστότερο ως Μολότωφ, με μοναδικό όρο την αποστρατιωτικοποίηση των νησιών. Έτσι, προτού καν συνέλθει η Διάσκεψη Ειρήνης, το θέμα των Δωδεκανήσων είχε λάβει ευνοϊκή τροπή για την Ελλάδα.

Η είδηση για την απόδοση των Δωδεκανήσων στη Ελλάδα χαιρετίστηκε με μεγάλο ενθουσιασμό, σε μια περίοδο που η χώρα βρισκόταν στη δίνη του Εμφυλίου Πολέμου. Η Διάσκεψη της Ειρήνης συνήλθε στο Παρίσι από τις 29 Ιουλίου έως τις 11 Οκτωβρίου 1946, όπου τέθηκαν από ελληνικής πλευράς και τα θέματα της Βορείου

Ηπείρου και της διευθέτησης των ελληνοβουλγαρικών συνόρων, χωρίς επιτυχία, αφού οι ΗΠΑ δεν θέλησαν να δυσαρεστήσουν τη σύμμαχό τους Σοβιετική Ένωση και τους δορυφόρους της Αλβανία και Βουλγαρία. Η προσπάθεια της Τουρκίας να διεκδικήσει το Καστελόριζο και τη Σύμη έπεσαν στο κενό.

Στις 10 Φεβρουαρίου 1947 υπογράφηκε στο Παρίσι η Συνθήκη Ειρήνης με την Ιταλία, σύμφωνα με την οποία τα Δωδεκάνησα αποδίδονταν στην Ελλάδα, ενώ η Ιταλία υποχρεωνόταν σε αποζημίωση ύψους 105 εκατομμυρίων δολαρίων προς τη χώρα μας. Με επιμονή της σοβιετικής πλευράς, οριζόταν στο κείμενο ότι τα νησιά θα παρέμεναν αποστρατιωτικοποιημένα, πρόβλεψη που θα επικαλεστεί η Τουρκία κατά τρόπο καταχρηστικό μετά το 1974. Από την τουρκική ερμηνεία του κειμένου της ελληνοϊταλικής συνθήκης του 1947, σε συνδυασμό με τις ιταλοτουρκικές συμφωνίες του 1932, θα προκύψει και το ζήτημα των «γκρίζων ζωνών», που έθεσε η Άγκυρα μετά την Κρίση των Ιμίων το 1996.

Η τελετή παράδοσης των Δωδεκανήσων στην Ελλάδα από τις βρετανικές αρχές έγινε στις 31 Μαρτίου 1947 στη Ρόδο μέσα σε πανηγυρική ατμόσφαιρα. Πρώτος διοικητής των Δωδεκανήσων ανέλαβε ο αντιναύαρχος Περικλής Ιωαννίδης, με πολιτικό σύμβουλο τον πανεπιστημιακό και δικαστικό Μιχαήλ Στασινόπουλο, μετέπειτα πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας. Η επίσημη τελετή της ενσωμάτωσης έγινε στις 7 Μαρτίου 1948 και το 1955 τα Δωδεκάνησα έγιναν νομός με πρωτεύουσα τη Ρόδο.